

Energie coöperatie Wattnu
t.a.v. De heer M Janssen
Huizerweg 54
1402 AD BUSSUM

Behandeld door
Martin Klapwijk
06 18659594
m.klapwijk@gooisemeeren.nl

Onderwerp Uw ondersteuningsverzoek dd 1 juli 2025 betreffende de
voorwaarden garantstelling en lening

Datum 8 juli 2025
Uw kenmerk
Ons kenmerk 1426466
Pagina 1 van 5

Geachte heer Janssen,

In uw brief dd. 1 juli jl. doet u de gemeente twee verzoeken. In de eerste plaats verzoekt u ons “nadere voorwaarden voor de financiering van het coöperatieve warmtenet Muiderberg te preciseren”. Daarover gaat deze brief. Op het tweede verzoek betreffende “de gecombineerde aanleg van het warmtenet met de rioolrenovatie” hebben wij u op 8 juli reeds geantwoord in onze brief met kenmerk 1377561.

We gaan hieronder achtereenvolgens in op de redenen van uw verzoek, de inhoud van het raadsbesluit van februari 2024, de specifieke voorwaarden ten aanzien van onze rol in het bestuur van het Warmtebedrijf Muiderberg en het algemene beleid van de gemeente Gooise Meren bij leningen en garantstellingen. We sluiten af met een opsomming van de gevraagde nadere voorwaarden.

De redenen voor uw verzoek

Voor de aanleg van het Warmtenet Muiderberg moet u een aanzienlijke investering doen. Om deze investering te financieren wilt u onder andere een krediet aanvragen bij de BNG of een andere bank, die hieraan de voorwaarde verbindt dat de gemeente (of een andere publieke partij) garant staat. Daarnaast overweegt u om, indien noodzakelijk, de gemeente een lening te vragen ten behoeve van eigen vermogen. Definitieve besluiten hierover zijn pas te verwachten bij *financial close* – naar verwachting medio 2026 -, maar u zoekt nu reeds duidelijkheid over het standpunt van de gemeente, omdat u de komende periode enkele belangrijke (onderzoek-)stappen moet zetten om tot een project te komen dat rendabel, haalbaar en realiseerbaar is. Deze stappen omvatten onder andere het uitwerken van het detailontwerp (om zo scherpte te krijgen op de investeringsraming), het sluiten van leveringscontracten met afnemers – dat wil zeggen inwoners van Muiderberg - en het voeren van onderhandelingen met financiers en leveranciers. U verwacht dat duidelijkheid over de financiële rol van de gemeente kan bijdragen aan het vertrouwen dat de genoemde partijen in het project stellen.

Het standpunt van de Raad

In een eerdere fase, op 15 februari 2024, heeft de Raad reeds de bereidheid uitgesproken om, indien noodzakelijk, bij te dragen aan de financiering van het warmtenet. Het besluit was nog optioneel ten aanzien van de vorm waarin dit zou plaatsvinden en hield nadrukkelijk de mogelijkheid open dat aanvullende voorwaarden zouden kunnen worden gesteld.

De opties waren:

- a. De gemeente stelt tot maximaal € 1,5 miljoen beschikbaar als lening voor de verdere ontwikkeling van het warmtenet in Muiderberg;
- b. De gemeente staat garant voor het aantrekken van vreemd vermogen door Warmtebedrijf Muiderberg B.V. onder de voorwaarde van minimaal 30% deelneming in het Warmtebedrijf Muiderberg;
- c. De gemeente stelt tot maximaal € 6 miljoen beschikbaar aan Warmtebedrijf Muiderberg B.V. als eigen vermogen ter verkrijging van vreemd vermogen onder de voorwaarde van minimaal 30% deelneming in het Warmtebedrijf Muiderberg.

De eerste van deze opties (a) is inmiddels achterhaald, doordat u voor de resterende ontwikkelkosten (tot aan financial close) een lening heeft ontvangen uit het Ontwikkelfonds Warmte van Energie Samen. U verwacht echter nog steeds een gemeentelijke garantstelling voor vreemd vermogen nodig te hebben (optie b). De hoogte van de benodigde garantstelling wordt pas definitief vastgesteld bij financial close, maar wordt nu door u geschat op ca. € 21,5 miljoen. U geeft aan daarnaast nog steeds een lening (junior debt) te willen afsluiten ten behoeve van eigen vermogen (optie c). Het te lenen bedrag schat u op circa € 3 miljoen. Uw verzoek heeft dus betrekking op de aanvullende voorwaarden voor optie b en optie c. Daarnaast vraagt u duidelijk aan te geven welke zeggenschap de gemeente wenst ten aanzien van de strategische besluitvorming in het Warmtebedrijf.

Deelneming of zeggenschap?

Over de laatste vraag - om daarmee te beginnen - hebben wij in overleg me u advies ingewonnen bij gespecialiseerde juristen. Er was ten tijde van het raadsbesluit veel onzeker over de wetgeving op het gebied van duurzame energie en collectieve warmte en het landelijke juridische en financiële instrumentarium voor de warmtetransitie. Met name de Wet Collectieve Warmte (Wcw) is van belang; deze is in juli door de Tweede Kamer aangenomen en treedt vermoedelijk op 1-1-2026 in werking. De wet geeft gemeenten de bevoegdheid 'kavels' toe te wijzen aan warmtebedrijven om te voorzien in collectieve warmte. De wet bepaalt ook dat warmtebedrijven overwegend in publieke handen moeten zijn. Er gelden uitzonderingsbepalingen voor kleine netten tot 1500 aansluitingen en voor zogenoemde 'warmtegemeenschappen'. Nu meer duidelijkheid ontstaat over deze wettelijke kaders, zijn we beter in staat ons gemeentelijke beleid inzake warmtenetten te ontwikkelen en kunnen ook de voorwaarden voor onze rol in (de financiering van) het Warmtebedrijf Muiderberg nauwkeuriger worden omschreven.

De keuze voor de voorwaarde van 'minimaal 30% deelneming door de gemeente in het Warmtebedrijf Muiderberg' bij optie b en c in het Raadsbesluit is daar als volgt gemotiveerd: "Deelneming in Warmtebedrijf Muiderberg B.V. geeft de gemeente zeggenschap en past in de ideeën voor een mogelijke gemeente-brede governance voor de gehele warmtetransitie". Intussen is ons uit de adviezen van juridische experts duidelijk geworden dat de gemeente niet mede-eigenaar hoeft te worden van het Warmtebedrijf om toch voldoende zeggenschap te verkrijgen. Zeggenschap kan worden uitgeoefend door middel van een zogenoemd 'prioriteitsaandeel', waarmee de gemeente de door de raad wenselijk geachte zeggenschap kan verkrijgen en zo invloed kan uitoefenen op cruciale strategische besluiten. Gelet op de gevraagde garantstelling wil de gemeente een bepaalde zeggenschap hebben. Er wordt gekeken of dat via een prioriteitsaandeel kan of dat dit op een andere manier vormgegeven kan worden. Besluitvorming door de raad daarover vindt plaats bij financial close wanneer besloten wordt over het al dan niet verlenen van de garantstelling.

Daarmee blijft ook de rolverdeling zuiver. Gemeente Gooise Meren heeft de regierol in de warmtetransitie, draagt hierin een verantwoordelijkheid voor al haar inwoners en ambieert haar beperkte financiële middelen proportioneel en effectief in te zetten om de warmtetransitie in de volle breedte vorm te geven. Vanuit deze rol wil de gemeente het initiatief Muiderberg ruimte geven en faciliteren, zonder daarbij het initiatief over te nemen of de verantwoordelijkheid voor het succes ervan te dragen. Wattnu, van haar kant, heeft het warmtenet Muiderberg geïnitieerd, wil dit realiseren en ambieert dit in coöperatieve vorm te doen als warmtegemeenschap. De Wcw biedt hiervoor vanaf 2026 de juridische basis. Het project is echter niet financieerbaar zonder garantie van de gemeente, waarmee de gemeente risico's neemt. Door middel van een prioriteitsaandeel heeft zij de mogelijkheid haar risico's te beheersen.

Aanvullend hierop en wellicht ten overvloede vinden wij het van essentieel belang dat het Warmtebedrijf Muiderberg een professionele organisatie is die onder alle omstandigheden leveringszekerheid kan bieden aan haar afnemers. Een positieve beoordeling door de ACM van de technische en organisatorische bekwaamheid en de financiële gezondheid van het Warmtebedrijf is eveneens een voorwaarde.

Algemeen beleid en werkwijze met betrekking tot leningen en garantstellingen

Voor ons algemene beleid met betrekking tot leningen en garantstellingen verwijzen wij naar de '*Beleidsregels leningen en garantstellingen 2025 gemeente Gooise Meren*' en het daarbij behorende '*Stappenplan*' waarin een toetsingskader is gespecificeerd. Beide documenten zijn voor de volledigheid bijgevoegd. Wij adviseren u om uw aanvraag tijdig in te dienen, aangezien met de toetsing een aanzienlijke doorlooptijd gemoeid kan zijn.

In verband met de hoogte van de door u gewenste garantstelling en daarnaast de huidige financiële situatie van de gemeente Gooise Meren, wijzen wij u erop dat de risico's voor het weerstandsvermogen van de gemeente substantieel zijn (zie 6b in het Stappenplan). Voor de beoordeling is een nauwkeurige risicoanalyse nodig om het effect op de ratio weerstandsvermogen door te kunnen rekenen. Uit een *pro forma* berekening door de Afdeling Financiën op basis van de eerder door u verstrekte bedragen en de gegevens van de gemeentebegroting van 2025 blijkt vooralsnog dat het effect binnen de norm blijft. Helaas is hier wel een disclaimer op zijn plaats en kunt u aan de uitkomst van deze berekening geen zekerheid ontlelen. Het is namelijk niet bij voorbaat uit te sluiten dat het gemeentelijke weerstandsvermogen in 2026, wanneer u uw definitieve aanvraag wilt doen, door externe oorzaken aanzienlijk is verslechterd.

Onze aanvullende voorwaarden

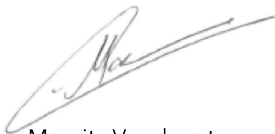
In antwoord op uw verzoek, vatten wij onderstaand de voorwaarden samen die wij - aanvullend aan de voorwaarden vermeld in het Raadsbesluit van februari 2024 - verbinden aan een eventuele garantstelling en lening voor Warmtebedrijf Muiderberg:

- a. De businesscase van het Warmtebedrijf Muiderberg is door het college op het moment van 'Financial Close' akkoord bevonden;
- b. De gemeente heeft een prioriteitsaandeel in Warmtebedrijf Muiderberg met de volgende rechten voor de gemeente:
 - Alleen na instemming van de gemeente kan er een besluit tot uitkering van de winst, statutenwijziging, fusie, splitsing, overdracht van een deel van de activiteiten, omzetting of ontbinding genomen worden;

- Alleen na voorafgaande goedkeuring van de gemeente kan het bestuur besluiten om materiële financiële verplichtingen met een waarde van meer dan 30% van de balanswaarde aan te gaan, de tarieven voor de afnemers wijzigen of voorschotten aan de afnemers terugbetalen;
 - Wattnu kan haar aandelen alleen aan een derde verkopen na toestemming van de gemeente.
- c. De ACM heeft een besluit genomen dat het Warmtebedrijf Muiderberg (a) voldoende beschikt over de organisatorische en technische bekwaamheid noodzakelijk voor de uitvoering van de taken voor het warmtenet en (b) voldoende financieel in staat is de taken in het gebied waarop het warmtenet ziet, uit te voeren.
- d. De gemeente en Warmtebedrijf Muiderberg hebben overeenstemming over de voorwaarden waaronder de garantie en de lening wordt verstrekt (waaronder begrepen maar niet beperkt tot de rente en aflossing van de lening en de garantstellingsvergoeding)
- e. Tot zekerheid van de mogelijke vorderingen op grond van de garantstelling en lening is er een pandrecht op de aandelen van Wattnu in Warmtebedrijf Muiderberg ten behoeve van de gemeente gevestigd.
- f. De gemeente en Warmtebedrijf Muiderberg hebben afspraken gemaakt over de rapportageverplichtingen door het Warmtebedrijf Muiderberg.
- g. Het verstrekken van de garantstelling en lening voldoet aan de voor de gemeente geldende staatssteunrechtelijke kaders.
- h. Een garantstelling en een lening moeten voldoen aan de Beleidsregels lening en garantstelling 2025 Gooise Meren.

Wij hopen uw verzoek hiermee voldoende te hebben beantwoord. Wij waarderen de enorme inzet van uw projectorganisatie om een optimale warmteoplossing voor de inwoners van Muiderberg te realiseren en zien uit naar een rolzuivere samenwerking in de toekomst.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Maurits Voorhorst,
Gemeentesecretaris

Han ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage(n):

- A. *Beleidsregels leningen en garanties 2025 gemeente Gooise Meren*
- B. *Praktische uitwerking bij Beleidsregels leningen en garanties 2025 gemeente Gooise Meren: Stappenplan*

Uit oogpunt van duurzaamheid en kostenbesparing is deze brief digitaal aangemaakt. Een digitale brief heeft in de regel geen handtekening.